Ten slotte nog eenige drukfouten, die mij bij het doorlezen zijn opgevallen, vergeeflijk voor hem, die zich bezig gehouden heeft met het corrigeren van drukproeven van boekencatalogi. Ik citeer hier het catalogusnummer:

No. 5. Stüttgart; No. 11. Geschichte *der* T. Merkur; No. 13. Supan; No. 49. der *jünge* Goethe, 2 maal; No. 55, I Quellenverzeichnis, er is hier oude spelling gevolgd en onder III Chronologischer; No. 102. Zwei Gedichten; No. 317. Vleeschouwer; No. 916. Volst.; No. 975. dargestellt; No. 977. fur; No. 980. Gleichen-Nasswurm; No. 981. Goethe und Eliz. T. en Friederich; No. 1130. Mit Bilde; No. 1198. Eröpfung; No. 1575. Kosmann; No. 2051. Pr. von Schiller. In het register vond ik pag. 177 en 185 Sächsische Kunstverein en Teutsche Merkur, het artikellooze adjektief vereischt hier den sterken vorm.

Ik wil mijn bespreking eindigen met den wensch, dat de verwachtingen van Dr. B. bij het samenstellen van zijn catalogus ten volle vervuld mogen worden en dat zijn werk er toe moge bijdragen de belangstelling voor Goethe ook te onzent in wijder kring te wekken.

Utrecht.

A. MEIJBOOM.

AANKONDIGING VAN EIGEN WERK.

J. BERG, *Over den invloed van de Italiaansche letterkunde op de Nederlandsche gedurende de 19e eeuw* (Groningsche diss.), Amsterdam, A. H. Kruyt [1919], 175 pagg. Prijs f 3.50.

Dit boek is bedoeld als „Vorarbeit“, als een bijdrage tot de vaststelling van den invloed van de Italiaansche literatuur op de onze. Daarover is, wat de 19e eeuw betreft, nog zoo goed als niets geschreven. Die invloed nu doet zich gelden in ^{1o} vertalingen, ^{2o} navolgingen.

Het eerste gedeelte, handelende over de vertalingen van Ital. schrijvers, in boekvorm en in tijdschriften verschenen tusschen 1800 en 1900, alsmede de artikelen over die schrijvers, critieken over de vertalingen, enz. ziet hierbij het licht. De bedoeling is het 2e ged. later te doen verschijnen. Die twee gedeelten zullen *samen één* geheel vormen.

Wat de volgorde betreft dit: In de verschillende catalogi staan de schrijvers alfabetisch gerangschikt, een methode, waarvan de verkeerdheid zonder meer in 't oog springt. Daarom heb ik — in hoofdzaak — de historische volgorde gevolgd, zooals die gegeven wordt door nieuwere Ital. geschiedschrijvers, als Giudici, Settembrini, Fenini. Ten einde het geheel overzichtelijker te maken, heb ik iedere periode doen voorafgaan door een korten „Historische Samenhang“

In het „Naschrift“ heb ik getracht eenige conclusiën, volgende uit de voorafgaande bibliografische gegevens, nader toe te lichten. Hieruit blijkt, dat de vertalingen uit het Ital., vergeleken met die uit het Duitsch, Fransch en Engelsch, in de minderheid zijn, dat slechts van een enkele vertaling een tweede druk verscheen, dat van 1800—± 1830 zoo goed als niets vertaald werd en dat van ± 1830 af een min of meer sterke invloed van het Ital. merkbaar is. Het zijn vooral de Romantici. Manzoni, Pellico, d'Azeglio,

Grossi, Cantù, Rosini en Varese, die te onzent gelezen en vertaald werden. Het werk van die schrijvers wordt eenigszins nader besproken. Dan volgt het hst. over de Dante-vertalingen. Hierin worden die van Kok, Hacke van Mijnden, Thoden van Velzen, Ten Kate en Bohl met elkaar vergeleken.

Amsterdam.

J. BERG.

INHOUD VAN TIJDSCHRIFTEN.

Zeitschr. f. Deutsches Altertum, LVI, no. 1 en 2. C. v. Kraus, Der rührende Reim im mhd. — R. Meissner, *Iringes Weg*. — W. Krause, Ulfila Mash. 9, 17. — P. Wagner, Rheinisches Osterspiel in einer hs. des 17. jhs. — M. H. Jellinek, Die Praefatio zum Heliand und die Versus de poeta. — J. Schwietering, *Gemeit*. — A. Wallner, Zum text des Moriz von Craon. — E. S. Eine Aufschaulerie des Trithemius. —

Anzeiger: Beer, *Drei Essays*. — Frings, *Studien zur dialektgeographie des Niederrheins*. — Schoof, *Die Schwälmer mundart*. — Kock, *Die Skeireius*. — Kalbow, *Die germ. personennamen des afz. heldenepos*. — Schneider, *Die gedichte und die sage von Wolfdietrich*. — Perdisch, *Der Laubacher Barlaam*. — Schoepperle, *Tristan and Isolt*. — Höpfner, *Das S. Galler spiel vom Leben Jesu*. — Wolter, *Untersuchungen zu dem Innsbrucker, Berliner und Wiener Osterspiel*. — Witkop, *Die neuere deutsche lyrik*. — Caminade, *Les chants des Grecs et le philhellénisme de W. Müller*. — Korrodi, *C. F. Meyer-studien*. — Sprengel, *Die neuere deutsche dichtung in der schule*. — Deckelmann, *Die litt. des 19. jahrh. im d. unterricht*.

Euphorion XXII, 1. A. Wohlwill, Deutschland, die Türkei und der Islam. — R. Schlösser, Grimmelshausens Familienname. — A. H. Kober, Procopius von Templin (1609–1680). — W. Suchier, Noch ein lat. Jugendgedicht A. G. Kaestners. — K. Reuschel, Ein Jugendgedicht Goethes. — H. Baumgart, Das Lied *Meine Blumen* in Schillers *Anthologie* vom Jahre 1782. — P. Hoffmann, Zu den Briefen H. von Kleist's. — H. Günther, Ein Brief Zach. Werners an seinen Verleger Brockhaus. — E. Goetze, Zwei Briefe Immermans. — W. Suchier, Zu *Euphorion*, XXI, 547/51. — R. Schlösser, Zu Hagedorns Landschaftsgefühl. — id., Kleinigkeiten aus dem Koheleth bei Klopstock und Heine. — E. Kraus, Zur Umwelt der *Räuber*. — P. A. Merbach, Zu *Wilh. Meisters Wanderjahre*. — R. Strauß, Mörikes Gedicht auf Marie von Hügel. — H. Günther, Zu Heines *Eingangsworten zur Übersetzung eines lappländischen Gedichts*. — R. Schlösser, Der Gründer Markt in Otto Ludings *Heiterethi*. — Rez. und Ref.

Museum, XXVI, no. 7, o. a.: O. Stählin, Editionstechnik. — C. G. van 't Hoog, Anthonis de Rovere. — R. C. Boer, Korte Deensche spraakkunst. — Mitteilungen aus der Kngl. Bibl., III en IV. — Der Ackermann aus Böhmen, ed. A. Bernt en K. Burdach.

Id., no. 8, o. a.: D. Subotić and N. Forbes, Serbian Grammar.

Id., no. 9. A. C. Bouman, Bijdrage tot de syntaxis der „dat“-zinnen in het Germaansch. — S. Boorsma, Deutsche Klankleer. — H. Schuchardt, Die romanischen Lehnwörter im Berberischen. — A. Thomas, Notice sur le ms. latin 4788 du Vatican (trad. de la *Consolatio Philosophiae* de Boèce, par Pierre de Paris). — H. Theersch, Winckelmann und seine Bildnisse.